

Priča Raymonda van der Lindena o ljubavi i smrti: "Ovo je rat!"

Autor **Dubravka Kovačić** - 19/09/2025

Raymond van der Linden, nizozemski dragovoljac Domovinskog rata, rođen je u Roosendaalu u Nizozemskoj odakle se nezadovoljan tadašnjom politikom svoje domovine uključuje u Domovinski rat u Republici Hrvatskoj. Nizozemska je prema Hrvatskoj zauzela gotovo rezerviran stav. Kao članica Ujedinjenih naroda poštovala je embargo na oružje uveden Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a br.713. kojim je bila zabranjena isporuka oružja svim republikama bivše Jugoslavije, a što je uključivalo i Hrvatsku. Embargo je doveo do neravnoteže snaga, a Hrvatska koja se branila bila je među najviše oštećenim stranama no članice UN-a nisu popuštale. S druge strane Nizozemska jest podržavala međunarodne napore za uspostavljanjem mira uključujući i sve diplomatske aktivnosti od strane Europske Zajednice. U konačnici Nizozemska je priznala Hrvatsku 15. siječnja 1992. godine kad i ostale članice tadašnje Europske Zajednice: Francuska, Njemačka, Italija, Belgija, Luksemburg, Danska, Irska, Grčka, Španjolska, Portugal i Ujedinjeno Kraljevstvo. Priznanje je bilo kolektivno i koordinirano zajedničkim politikama Europske Zajednice što je podrazumijevalo i Nizozemsku. Odluka Raymonda van der Linden bila je rezultat početnih stavova Nizozemske koji su zastupali politiku "status quo" koji je poticao očuvanje Jugoslavije dokle je god to bilo moguće. Van der Linden smatrao je kako Hrvatska ima pravo na suverenitet i obranu, pa je izašao iz okvira nacionalnih stavova. "First Dutch Volunteers" pri 118. brigadi Zbora narodne garde Republike Hrvatske okupljala je strane dragovoljce kojima se pridružio Van der Linden kao profesionalni vojnik, a uvjet za pristupanje jedinici bila je prethodno stečena vojna obuka. Uvjeren kako Hrvatska ima pravo na samostalnost, slobodu i razvijanje demokratskog političkog sustava umjesto postojećeg komunističkog, uključuje se u borbu. Dolazak nizozmeskih dragovoljaca na bojišnicu organiziran je preko Nizozemsko-hrvatske radne zajednice uz podršku Vlade Republike Hrvatske i Ministarstva obrane. Dragovoljci su imali definiran pravni status, uključujući i brigu nakon ranjavanja, repatrijaciju te povratak kući po završetku borbi. Iako je službeni prijevoz bio autobusom, Raymond je u Hrvatsku stigao vlakom promašivši autobus u Utrechtu.

Ratniku je važna pobjeda u svakoj bitki, posebno posljednjoj, te ratni put koji je upisao kroz niz pobjedničkih rezultata, ali za Raymonda je bilo važno biti na strani pravde. Iako ne krije

svoj ratni put radije govori o sretnim trenucima u Domovinskom ratu od kojih mu je zasigurno najvažniji trenutak kada je upoznao Tanju, ženu njegovog života koju je i oženio tijekom rata između trčanja na front i ljubavi za životom koji je sanjao. Tanja je danas majka njihove dvoje djece, kćeri i sina, a zajednički obiteljski život trpio je nakon Domovinskog rata posljedice dugogodišnjeg ratovanja, višestrukog ranjavanja i tragedije tužnih sudbina i priča koje nosi svaki rat. Van der Linden bio je pripadnik nekoliko postrojbi: satnije riječkog HOS-a, 19. bojne HOS-a, 2. bojne HOS-a pri 104. brigadi HVO-a na Oraškom ratištu, 9. GBR "Vukovi". Strani dragovoljci demobilizirani su u ožujku 1992. godine nakon dolaska Ujedinjenih naroda, ali Van der Linden ostaje u Hrvatskoj vojsci. Jedan je od malobrojnih stranaca koji se zadržao u postojbana HV, a nakon ženidbe odlučio se trajno nastaniti u Hrvatskoj koju je zavolio. Utemeljitelj je Udruge stranih dragovoljaca Domovinskog rata čiji je rad s vremenom prestao podržavati zbog neslaganja s aktivnostima organizacije koje, prema njegovom mišljenju, nisu bile usmjerene prema interesima stranih dragovoljaca hrvatskih branitelja.

Raymond van der Linden prvi put je ranjen u Bosanskoj Posavini kao pripadnik 104. brigade HVO-a na mjestu zapovjednika izviđačko – diverzantskog voda brigade u sklopu akcije presijecanja koridora 30. prosinaca 1992. godine. Prvi je ranjeni pripadnik brigade. U vinkovačkoj bolnici tri je dana bio u komi zatim je dvadesetak dana boravio u Zagrebu u bolnici nakon čega je trebao otići na rehabilitaciju u Krapinske toplice koja je, prema predviđanjima liječnika, trebala trajati šest mjeseci. Van der Linden, zabrinut kako će rat završiti dok se opravi, vraća se na ratište u postrojbu bez obzira što je bio u komi i u jednom trenutku svog stanja klinički mrtav. O razlogu svog povratka na bojišnicu lakonski odgovara "Ovo je rat!". Bolove od posljedica ranjavanja rješavao je analgeticima, a za rehabilitaciju kaže kako je sam sebe rehabilitirao i bol je trpio do granice izdržljivosti. Ono što bi većinu ljudi najviše zabrinjavalo je trajni strah od ponovnog ranjavanja, ali Van der Linden za strah kaže kako ga nema te da mu je to bio posao – da se ne boji, da ratuje, na nastavi dalje. Još dva puta je ranjen u selu Grebnice koje je nakon Daytonskog sporazuma podijeljeno između općina Domaljevac – Šamac i Bosanski Šamac. Ranjen je u lijevu nadlakticu 5. svibnja 1995. godine u Operaciji "Osveta" i nastavio je ratovati. Posljednji put je ranjen 8. kolovoza 1995. godine u lijevo koljeno na istom ratištu, a zbog dugotrajnog napada nije odmah mogao otići u bolnicu. Kad su se borbe malo stišale, premješten je u Ratnu bolnicu Tolisa koja je bila napravljena u improviziranim bolničkim uvjetima u Franjevačkom samostanu u Tolisi. Nakon dva tjedna odbacuje longetu i nastavlja dalje. Rat je završio radeći kao tumač za IFOR.

"Nemoj ići na liječenje i gutati kemikalije. Dugo mi je trebalo da shvatim kako ti lijekovi samo stišću probleme, ali ih ne rješavaju. Mogu ja bilo kome pričati o tome, ali onaj tko nije to prošao, taj ni ne može razumjeti. Izbacio sam sve lijekovi i povremeno zapalim koji joint i meni to puno bolje pomaže nego bilo što drugo.", hrabro i javno govori nizozemski dragovoljac Domovinskog rata. Potvrđuje bez ustezanja svoje oboljenje od PTSP-a i neprestanu borbu u sebi u kojoj je u jednom trenutku njegovog života prevladala mračna strana čovjeka. Ipak, danas je pronašao sebe i svoj mir u humanitarnom radu u organizaciji Dobro dobrim koja u sklopu svojih aktivnosti aktivno pomaže Ukrajincima u njihovom obrambenom ratu. Van der Linden posjećuje Ukrajinu i prevozi pakete humanitarne pomoći u Kijev, a nedavno se našao na 15 kilometara udaljenosti od same bojišnice.

"Borba za pravdu nema granice!", kaže Van der Linden dok se osvrće na godine provedene u Domovinskom ratu i dodaje kako bi sve ponovio opet bez obzira na posljedice od kojih je moguća i ona najteža i konačna – smrt! Stoga, ako jedan "stranac" toliko vjeruje u pravo na pravdu za naš hrvatski narod i koji ni nakon nekoliko desetljeća nije posumnjao u svoja

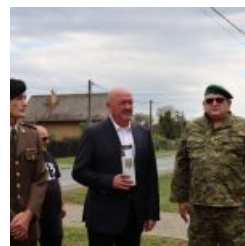
uvjerenja, možemo vođeni tom odlučnošću, osjećajem za čast i odanost biti trajno uvjereni u opravdanost Domovinskog rata u kojem je hrvatska strana branila te iste stavove. Raymond van der Linden koji je proživio duboku emocionalnu kompleksnost, s jedne strane nosi ožiljke ratnih trauma i PTSP-a, a s druge strane iznimnu otpornost i posvećenost vrijednostima pravde i slobode, emocionalnu snagu crpi iz dubokog uvjerenja da je borba za pravednu stvar vrijedna svih osobnih žrtava.

Foto: Raymond van der Linden otkriva spomen ploču prvom poginulom stranom dragovoljcu Domovinskog rata Erwinu Cornelisu van der Mastu u Novoj Varoši čije je postavljanje inicirao. (rujan 2025.)

Put ranjenih heroja: Povratak u rat ili tišina borbe 2/9

Autorica: Dubravka Kovačić

Tekst je financiran sredstvima Agencije za elektroničke medije u sklopu Projekta poticanja novinarske izvrsnosti u 2025. godini.

Komentari

